

Zápis z 4. jednání Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu RVUR

čtvrtek 19. 3. 2015, 12:00-17:00, Úřad vlády, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, sál 47

Přítomní: Jiří Bendl, Petr Birklen, Vladimír Dolejský, Jan Dušek, Josef Fanta, Václav Hlaváček, Jakub Hruška, Pavel Kindlmann, Karel Kříž, Petr Lepeška, Pavel Marták, Miroslav Martiš, Josef Rydlo, Jiří Stonawski, Martin Stránský, Václav Zámečník, Pavel Šremer, Karel Vrána.

Omluveni: Jan Gallas, Jiří Klápště, Věra Kučová, Josef Nistler, Martina Pásková, Alena Salašová, Klára Salzmann, Tomáš Sklenář, Petr Sklenička, Bořivoj Šarapatka, Vladimír Špidla, Veronika Vilímková, Václav Zámečník. (*chřipková onemocnění a pracovní povinnosti k jednání o ZOO*)

Průběh jednání:

1) Předseda představil nové členy výboru Mgr. Petra Birklena a za Regionální agrární komoru Jihomoravského kraje Ing. Václava Hlaváčka.

2) **Konference k Evropské úmluvě o krajině** v Lichtenštejnském paláci bude přesunuta z 12. března **na 21. duben 2015** z důvodu účasti aktérů na nejvyšší vládní úrovni.

3) Předseda podal informaci o **zasedání RVUR** ze dne 15. února 2015, na kterém byla schválena tato usnesení, která dávají rovněž **mandát výboru operativně a autonomně jednat a vyjadřovat se bez odkladu ke společensky závažným a přínosným tématům:**

„Usnesení č. 4: Rada vlády bere na vědomí návrh doporučení Výboru pro udržitelnou energetiku k Aktualizaci Státní energetické koncepce podle přílohy č. 5 jednacího materiálu a žádá předsedu Rady, aby s doporučeními seznámil členy vlády a předkladatele Aktualizace státní energetické koncepce.“

„Usnesení č. 5: Rada vlády ukládá sekretariátu Rady vlády připravit úpravu Statutu a Jednacího řádu Rady vlády tak, aby nastavila procesy, kterými se mohou výbory zapojovat do rozhodovacích procesů a flexibilně připravovat pro potřebu vlády odborná stanoviska ke strategickým sektorovým dokumentům a aktuálním tématům zásadního významu. „

Členům byl předem rozeslán kompletní zápis z RVUR s přílohami.

4) Námetky ke Strategii biologické rozmanitosti na MŽP lze nadále posílat až do 31. března 2015.

5) Informace z pracovní skupiny pro vodu (Jan Dušek)

Byla navázána spolupráce pracovní skupinou pro vody s odborem ochrany vod.

Splavňování i splavnění Labské vodní cesty se stane průběžným tématem jednání pracovní skupiny i výboru. Je potřeba řešit napojení problematiky na OP doprava a program CEF. Výbor by se měl vyjadřovat i k dílčím projektům.

Diskutuje se otázka zadání analýzy vodního režimu krajiny ze strany státní správy, která by vedla k lepším opatřením v krajině. Objednávka takovéto analýzy by byla vítána.

Pracovní skupina řeší i definice vize cílového stavu a přispět i v rámci rámcové směrnice o vodách.

Potřebné se jeví stanovení priorit v jednotlivých povodích a tvorba srozumitelného materiálu pro pracovníky povodí.

Je probírána připravenost adaptačních opatření v oblasti vod a vyvstává potřeba spolupráce a zapojení do skupiny Voda - sucho. Byl projeven zájem o spolupráci na dokumentu, který řeší negativní dopady sucha a případný nedostatek vody. Sekce 600 se účastní práce této skupiny (Jiří Klápště) a Josef Niestler). Zatím předběžné výstupy skupiny nejsou v rozporu s národní adaptační strategií. Na sladění práce skupin i resortů se dále pracuje. Dokument bude členům výboru v adekvátním čase rozeslán. Připomínkování bude vítáno.

Pracovní skupina pro vodu rozpracovává i možnosti využití zelené infrastruktury. Teze budou předloženy státní správě.

Do příštího jednání bude zájem vyjasnit stav případného objednání studie vodního režimu v krajině.

Diskutuje se novelizace vodního zákona. Pracovní skupina nabízí svoji činnost a spolupráci. Diskutuje se, zdali novela bude k poplatkům, případně i k dalším bodům, termíny, konsekvence, zatím probíhají předběžná jednání. Iniciativa k novele je žádoucí, aby byla v souladu a společná od MŽP i MZe.

Diskuse

Byl vznesen požadavek na posuzování udržitelnosti projektů a záměrů.

Je potřebné včas sledovat návrhy ke splavnění v místě, podávat průběžně připomínky k plánům pro splavnění Labe a zajistit prostředky pro oponenturu EIA pro projekty splavnění.

Je žádoucí doplnění variant i o bezjezová řešení.

Problematika navazuje i na doplňování evropsky významných lokalit. Existuje nebezpečí kouskování záměrů (Hluboké nad Vltavou). Výbor může pomoci vládě ke strategickému rozhodnutí v případě DOL i dalších.

Závěry

Je potřeba se systematicky věnovat otázkám splavnění, aby nedocházelo k nenápadnému ataku krajiny dílčími projekty. Spolupráce s výborem pro udržitelnou dopravu je vítána. Do příštího výboru bude provedeno shrnutí k problematice splavnění.

V současných plánech nejsou zahrnuty požadované přirozené požadové koncentrace látek dle směrnice. Probíhá jednání s MZe k potřebě doplnění přirozených požadových koncentrací.

Je potřeba vypočítat a doplnit přirozené požadové koncentrace k Rámcové směrnici o vodách (především koncentrace fosforu i dusičnanů).

6) Informace z pracovní skupiny pro biodiverzitu (Vladimír Dolejský)

Doplňování národního seznamu evropsky významných lokalit

Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a Směrnice Rady 79/409/EHS (resp. 2009/147/ES) o ochraně volně žijících ptáků účinné s přistoupením ČR k EU od 1. 5. 2004. Transpozice do zákona - novelizace č. 218/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v pozdějším znění ze dne 28. 4. 2004.

Implementace soustavy NATURA 2000

Ptačí oblasti

Na základě mapování navrženo a vymezeno 41 ptačích oblastí (pro 41 druhů z přílohy I směrnice o ptácích a pro 6 stěhovavých druhů), které byly vyhlášeny samostatnými nařízeními vlády v letech 2000 – 2004, 2007 a 2009 a tvoří 8,9 % rozlohy ČR.

Evropsky významné lokality

Jedná se o chráněná území pro 60 typů přírodních stanovišť přílohy I a 105 druhů přílohy II směrnice o stanovištích, které byly zařazeny na seznam nařízením vlády. V roce 2000 – 2004 probíhalo komplexní zmapování biotopů a druhů dle příloh obou směrnic. Lokality jsou navrženy tak, aby přispěly k zachování nebo obnově příznivého stavu z hlediska ochrany vybraných druhů a přírodních stanovišť. Návrh je pouze na základě odborných kritérií přílohy III směrnice o stanovištích. Samostatný seznam lokalit pro jednotlivé biogeografické oblasti – v ČR tvoří kontinentální (96 %) a panonská (4%, na území Jihomoravského a Zlínského kraje) z navržených území.

1. návrh národního seznamu

- 15. 4. 2005 přijato **nařízení vlády č. 132/2005 Sb.**, kterým se stanoví národní seznam EVL, publikováno ve sbírce zákonů – **vyhlášeno 863 EVL**
- 15. 1. 2008 – přijetí **do evropských seznamů** pro panonskou a kontinentální biogeografickou oblast

Revize dostatečnosti předloženého seznamu Evropskou komisí v rámci tzv. **biogeografických seminářů** - hodnotí se, zda pokrytí území a rozmístění lokalit je pro fenomény dostatečné pro naplnění cílů směrnice

1. doplnění:

Biogeografický seminář pro panonskou oblast v září 2005

- 1. 12. 2007 - **novela národního seznamu nařízením vlády č. 301/2007 Sb.**, kterým se doplňuje národní seznam EVL pro panonskou biogeografickou oblast – ca 15 lokalit + změny stávajících
- 13. 2. 2009 - rozhodnutí Evropské komise o přijetí doplněných lokalit českého národního seznamu do evropského seznamu pro panonskou oblast

2. doplnění:

Biogeografický seminář pro kontinentální oblast v dubnu 2006

- národní seznam identifikován jako nedostatečný pro 1/3 evropsky významných druhů a více jak 2/3 typů přírodních stanovišť
- 3. 11. 2009 druhá **novela národního seznamu nařízením vlády č. 371/2009 Sb.**, kterým se doplňuje národní seznam pro kontinentální biogeografickou oblast – **celkem 1082 EVL**
- 10. 1. 2011 - přijetí doplněných lokalit do evropského seznamu pro kontinentální oblast

3. úprava národního seznamu – zjednodušení způsobu ochrany

Zavedení institutu tzv. základní ochrany v roce 2009 vyústilo v nové **nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu** evropsky významných lokalit, kdy bylo vyřazeno 7 EVL.

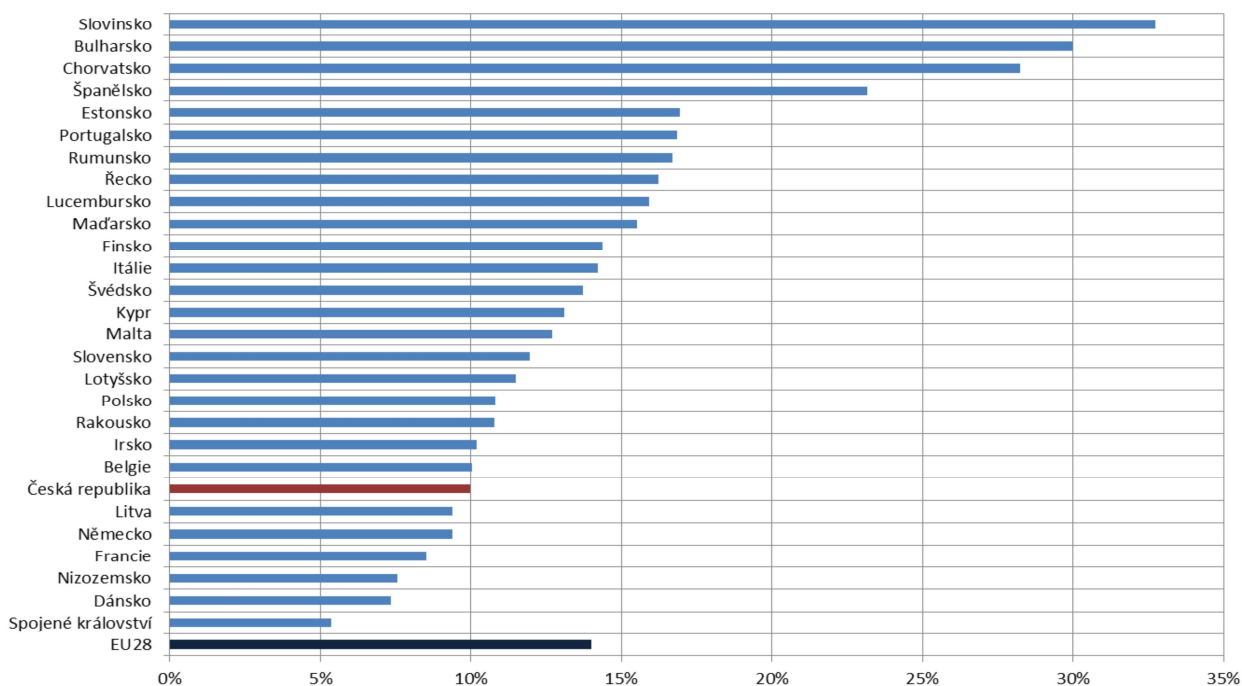
Národní seznam čítá celkem 1075 evropsky významných lokalit – 9,8 % rozlohy ČR

Evropsky významné lokality v EU

	Terestrické PO a EVL						Natura 2000 (km2)	Natura 2000 (% území)	Natura 2000 (km2)
	PO počet	PO (km ²)	PO (% území)	EVL počet	EVL (km ²)	EVL (% území)			
Belgie	231	2 964	9,71%	278	3 064	10,04%	3 883	12,72%	1 271
Bulharsko	118	25 082	22,61%	230	33 246	29,98%	38 066	34,32%	990
Česká republika	41	7 034	8,92%	1 075	7 856	9,96%	11 062	14,03%	-
Dánsko	97	2 592	6,01%	218	3 167	7,35%	3 584	8,32%	19 062
Estonsko	62	6 154	13,61%	533	7 667	16,95%	8 076	17,86%	6 756
Finsko	449	24 659	7,29%	1 666	48 561	14,36%	48 851	14,45%	7 135
Francie	352	43 355	7,89%	1 313	46 874	8,53%	69 127	12,59%	41 680
Chorvatsko	38	17 038	30,11%	539	15 996	28,26%	20 675	36,53%	5 280

Irsko	141	4 303	6,12%	403	7 158	10,18%	9 222	13,12%	6 905
Itálie	603	40 095	13,31%	2 205	42 818	14,21%	57 137	18,96%	6 704
Kypr	29	1 482	25,84%	37	752	13,10%	1 628	28,38%	132
Litva	80	5 484	8,40%	403	6 136	9,40%	7 890	12,08%	674
Lotyšsko	93	6 613	10,24%	314	7 421	11,49%	7 449	11,53%	4 382
Lucembursko	13	142	5,45%	49	414	15,93%	469	18,08%	-
Maďarsko	56	13 746	14,78%	479	14 444	15,53%	19 950	21,44%	-
Malta	13	14	4,43%	28	40	12,71%	41	12,88%	193
Německo	728	40 224	11,27%	4 580	33 478	9,38%	55 142	15,44%	25 604
Nizozemsko	75	4 783	11,52%	136	3 139	7,56%	5 563	13,40%	11 808
Polsko	141	48 383	15,47%	843	33 835	10,82%	61 059	19,53%	7 237
Portugalsko	56	9 210	10,01%	89	15 490	16,84%	19 010	20,66%	2 619
Rakousko	98	10 151	12,10%	171	9 043	10,78%	12 559	14,98%	-
Rumunsko	147	35 352	14,83%	375	39 771	16,68%	53 788	22,56%	1 888
Řecko	201	27 622	20,94%	226	21 398	16,22%	35 761	27,10%	7 186
Slovensko	41	13 106	26,83%	473	5 838	11,95%	14 442	29,57%	-
Slovinsko	29	5 067	25,00%	323	6 635	32,73%	7 673	37,85%	11
Spojené království	244	16 003	6,54%	592	13 090	5,35%	20 884	8,53%	74 083
Španělsko	580	100 853	19,98%	1 359	941	23,17%	137 365	27,21%	10 637
Švédsko	530	25 331	6,11%	3 928	56 905	13,72%	57 410	13,84%	9 329
EU28	5 286	536 840	12,51%	22 865	601 177	14,01%	787 767	18,36%	251 565

Zastoupení procentuální rozlohy terestrických EVL v jednotlivých státech EU

Doplňování národního seznamu

Bilaterální jednání ČR s EK – tzv. minibiogeografický seminář

- Průhonice, březen 2011
- hodnocení zastoupení v soustavě Natura 2000 pro druhy a stanoviště, které byly na předchozích seminářích hodnoceny jako nedostatečné
- výstupy – dle hodnocení pro jednotlivé druhy a stanoviště -> **požadavky na doplnění nových lokalit**, doplnění do stávajících, příp. do konkrétních lokalit v minulosti navržených, geografické upřesnění
- Zář 2013 – EK zahájila pilotní řízení s ČR z důvodu nesplnění požadavků dle čl. 4 směrnice o stanovištích – požadovaný termín předložení doplněného seznamu EVL – leden 2016
- Říjen 2013 – pověření AOPK ČR k přípravě odborného návrhu
- Říjen 2014 – předán odborný návrh doplněného seznamu AOPK ČR
- Listopad 2014 – zahájení předjednání
 - MŽP – s vybranými rezorty, informování celorepublikově působících organizací (SMO ČR, SVOL, VLS)
 - AOPK ČR – s obcemi a vlastníky, správci a kraji, zaslání návrhu Koalici pro Naturu

Odborný návrh AOPK ČR na doplnění (k říjnu 2014)

- **Nové EVL** – 50 (v lednu 2015 doplněno 6 – z toho 2 náhradní)
- **Doplnění do stávajících EVL** – 58
- „náhradní“ nové lokality - 10

Další úpravy seznamu mimo doplnění:

- Vyřazení problematických předmětů ochrany (40 EVL) – v některých případech nutná „náhradní“ lokalita (10)
- Technické úpravy hranic – zarovnání na vyhlášená ZCHÚ, parcely, vyjmutí technických prvků apod. (ca 280 EVL)
- 11. a 18. listopadu 2014 jednání na úrovni ředitelů - konfliktní lokality nepředjednávány do detailu
- Prosinec 2014 – leden 2015 – dokončení vypořádání připomínek na pracovní úrovni
- Únor 2015 – oficiální předání výsledků vypořádání připomínek, vč. dalších příslibených dokumentů (seznam problematických lokalit, korespondence s EK atd.)

Výsledky předjednání s krajskými úřady

Předjednání s krajskými úřady primárně zajišťovala AOPK ČR prostřednictvím regionálních pracovišť

Zástupci AOPK ČR projednali:

- všechny navrhované změny národního seznamu (nově doplňované EVL, změny předmětu ochrany, technické úpravy hranic) - celkem 338 EVL
- u 109 lokalit vznesené připomínky, komentáře či doporučení
- připomínky k 19 konkrétním lokalitám navrhovaným na doplnění
- Obecný nesouhlas s doplňováním evropsky významných lokalit z důvodu nedostatečných finančních prostředků na péči o lokality pro kraje vyjádřily 4 kraje:
- Královehradecký, Pardubický, Zlínský, Středočeský

Výsledky předjednání

Odborný návrh AOPK ČR na doplnění (březen 2015)

- **Nové EVL** – 47 (původní návrh 54)
- **Doplnění do stávajících EVL** – 57 (původní návrh 58)
- „náhradní“ lokality k problematickým – 11 nových EVL, 12 EVL s doplněním předmětu ochrany

	ha	% rozlohy ČR
stávající rozloha EVL	785576	9,96%
rozloha doplnění	8467	0,74%
celková rozloha EVL po doplnění	794043	10,07%

Bylo navrhováno celkem 67 nových lokalit, zůstává 58.

Vyřazeno 9 lokalit:

Bačovka u Volárny	Pro šidélko ozdobné – vyřazeny všechny lokality z návrhu.	Doplňování
Daníž	Pro šidélko ozdobné – vyřazeny všechny lokality z návrhu.	Doplňování
Kamenec u Dobré	Výměna návrhu za návrh Žermanický lom.	Doplňování
Liběchov	Vyřazeno z návrhu – nutné provést detailnější monitoring ke zpřesnění výskytu druhu na lokalitě.	Doplňování
Pod Volfštejnem	Vyřazeno z návrhu – lokalita byla přehodnocena jako méně vhodná k vyhlášení jako EVL.	Doplňování
Radovesická výsypka - kanál	Pro šidélko ozdobné – vyřazeny všechny lokality z návrhu.	Doplňování
Tichý rybník a Jílovky	Vyřazeno z návrhu – lokalita méně vhodná k vyhlášení jako EVL (nejistý potenciál do budoucna - ohrožení splachy z okolní orné půdy).	Doplňování
Mokré	Vyřazeno z návrhu – náhrada za EVL Chlumeck – Karlova Koruna. Nutné provést další monitoring druhu na Chlumecku k vytipování další vhodné náhradní lokality. Alternativně se navrhuje jako náhrada lokalita Kladruby nad Labem.	Náhrada
Velikonoční rybník	Vyřazeno z návrhu – návrh náhradní lokality za dosud nevyřazenou EVL Matyáš. Bude řešeno výhledově.	Náhrada

Závěr:

Do 1. 1. 2016 je potřeba k odvrácení infringementu vůči ČR za neplnění směrnice doplnit seznam Evropsky významných lokalit. Jedná se o jeden z nejdůležitějších úkolů v oblasti přírody a krajiny i vlády ČR.

7) Projednání stanoviska č. 126 STUŽ k územně ekologickým limitům těžby hnědého uhlí, které bylo posláno dopisem předsedovi vlády (Pavel Šremer)

Diskuse proběhla k předem rozeslanému stanovisku STUŽ:

Je potřeba provést zdravotní analýzu dle návrhu MUDr. Radima Šráma.

Zachování limitů je důležitým tématem nevládních organizací.

Byla diskutována problematika ekosystémových služeb a územní plánování.

Je důležité se soustředit na zdravotní záležitosti problematiky.

Závěry:

Výbor požaduje předložení studií k územně ekologickým limitům těžby hnědého uhlí, aby se mohl vyjádřit a posoudit situaci z hlediska krajiny, vody a biodiverzity a to v době než bude zpracované téma limitů předloženo do vlády.

Výbor doporučuje při posuzování otázky ekologických limitů těžby rovněž zohlednit ve studiích vlivy na krajinu, vodu a biodiverzitu.

V kombinaci s jinými výbory výbor vytvoří rovněž doporučení nebo názor k územním ekologickým limitům.

8) Tematické aktuality: TERRA DIDACTICA – cesta za poznáním krajiny (Martin Stránský)

Byla prezentována udržitelnost krajiny na dolním Povltaví s využitím předchozích studií i návrhů projektů a souvisejících aktivit.

Byl představen počítačový interaktivní program TERRA DIDACTICA – cesta za poznáním krajiny na podporu zvyšování povědomí o krajině a mezigenerační komunikace. Nový program je ve formě rodinné hry s příběhem dvou sourozenců, kteří hledají cestu k zachování jejich domova, neboť je ohrožován různými negativními vlivy současného světa. Klíčem k této cestě je nalezení a poznání historických kořenů od počátku 20. století. Pro splnění úkolu při této cestě do historie bude nezbytná spolupráce se zástupci generace jejich rodičů a prarodičů.

Hra je postavena na principu využití všech současných technologií (GIS, 3D programy, snímání prostorových prvků krajiny, ..) pro mobilní telefony, tak aby si každý kluk nebo holka mohl vytvářet prostředí (krajinu kruhu – radiusu), ve kterém žije a současně mohl poznat jeho historii, jeho budoucí potenciál a možná i rizika i příležitosti pro jeho udržitelný rozvoj. Současně může i poznat příběhy svých vrstevníků, kteří se také budou muset starat o své území, dům nebo jen zahradu a v reálné krajině se setkat a spolupracovat. Osobní skutečné příběhy reálného světa jsou vždy dramatičtější než svět umělý.

Proběhla diskuse k obnovení aktivit, záměrů i projektů a byla diskutována problematika ohledně zakreslování vysokorychlostní trati v územním plánování.

9) Různé

Doporučení:

V rámci hodnocení vodních útvarů a vytváření požadovaných koncentrací fosforu a dusičnanů je důležité zpracovat i data pro hormonální disruptory, persistentní organické látky a toxické těžké kovy, které jsou významnou hrozbou pro zdraví obyvatel i živočichů. Kromě kvantity vod je neméně důležité hledisko kvality vod, kdy vzhledem k míře kontaminací jsou vody znehodnocovány.

Členové jsou zváni k prezentacím svých problematik.

Ke stanovisku STUŽ se přijímají další náměty, které se předají výboru pro udržitelnou energetiku.

Lze rozposílat elektronicky zajímavé podklady ostatním členům výboru prostřednictvím Bendl.Jiri@vlada.cz.

Další jednání výboru bude v rámci Konference k Evropské úmluvě o krajině v Lichtenštejnském paláci 21. dubna 2015.

Přílohy: presentace k bodu 6 a 8 a stanovisko k bodu 7.

Zapsal:

Jiří Bendl, tajemník Výboru pro Krajinu, vodu a biodiverzitu RVUR